

הביקור הראשון

(יאנוש קורצ'אק, כתבים ה', עמ' 243-245)
תרגום: אורי אורלב

- וּלְשֵׁם מָה הָיָה צָרִיךְ לְהִטְרִיחַ אוֹתָךְ, אֲדוֹן דּוֹקטוֹר, אֵתָהּ כָּבֵר לֹא יְכוֹל לַעֲזֹר לִי בְּשׁוּם דָּבָר. אֲנִי כָּבֵר בֵּת מֵאָה וְשְׁלוֹשׁ, אֲדוֹנִי. וְטוֹב שֶׁאֲנִי הוֹלֵכֵת לְמוֹת. אֵלֶיךָ אֶל הַקְּרוֹבִים שְׁלִי, כֹּל אֵלֶּה שְׁחִייתִי וְעִבְדֵי אֵתָם. מִסְפִּיק הַכְּבִדֵי עַל אֲנָשִׁים טוֹבִים. כָּבֵר שְׁלוֹשָׁה חֲדָשִׁים שֶׁאֲנִי לֹא עוֹשֶׂה שׁוּם דָּבָר, רַק אוֹכֵלֵת לֶחֶם וְתוֹפֶסֶת מְקוֹם לְלֹא כֹל צָרָךְ.
- יְשִׁישָׁה מִסְכְּנָה, לֹא אֵכְלָה הֶרְבֵּה לֶחֶם, לֹא תִפְסָה הֶרְבֵּה מְקוֹם, וְלֹא כֹל כֶּף הַפְּרִיעָה לְאֲנָשִׁים הַטוֹבִים, מִפְּנֵי שֶׁשְׁמֵרָה עַל בֵּיתָם וְטִפְלָה בְּנִלְדֵיהֶם כִּמְעַט עַד הֶרְגַע הָאֲחֵרוֹן.
- יֵשׁ לְזָקֵף לְזָכוּתָה אֵת הָעֵבֶדָה, שֶׁבְּכָל הַכְּפָר לֹא טָבַע אֶפְלוּ יֶלֶד אֶחָד בְּמִשְׁפָּךְ עֶשֶׂר הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת, וְהִילָזִים אֵף פַּעַם לֹא גָרְמוּ שְׂרָפָה בְּהַעֲדֵר הוֹרִיָּהֶם שֶׁעִבְדוּ בְּשָׂדֶה.
- אִם כֵּן אֵין לָךְ, גְּבֵרֵת, אֵף לֹא קְרוֹב אֶחָד? שֶׁאֵל הַרוֹפֵא, מִבְּקֹשׁ לְהַעֲסִיק בְּשִׂיחָה אֵת הַיְשִׁישָׁה הַחוּלָה.
- יֵשׁ לִי נְכָדִים בּוֹלְצֵלְבֵק, אֲבָל הֵם אֶפְלוּ לֹא יוֹדְעִים שֶׁאֲנִי עֲדוֹן חֵיה.
- גֵּרֵת פַּעַם בּוֹלְצֵלְבֵק, גְּבֵרֵת?
- כֵּן, כֵּן, אֲדוֹנִי. רַק אַחֲרֵי מוֹתוֹ שֶׁל בְּנִי, זֶה כָּבֵר עֲשָׂרִים שָׁנָה, גְּרֵרֵתִי אֵת עֲצָמֵי עַד כָּאֵן וְחִייתִי עַל חֲסָדִים.
- אֵת לֹא חִייתִי עַל חֲסָדִים, גְּבֵרֵת, חִייתִי מוֹעִילָה מְאוֹד.
- אַה, מָה יֵשׁ לְדַבֵּר... אֵתָהּ מִכִּיר אֵת וּלְצֵלְבֵק, אֲדוֹן דּוֹקטוֹר?
- כֵּן, שֶׁם גְּדַלְתִּי, וְאַחֵר כֶּךָ, כְּשֶׁנִּסְעֵתִי לְלִמּוּד, חִייתִי מִבְּלָה אֶצֶל הוֹרֵי בּוֹלְצֵלְבֵק אֵת חֲפְשׁוֹת הַקֶּיץ.
- עֵיר יָפָה, כָּבֵר לֹא אֲזַכָּה לְרֵאוּתָה. גֵּרְנוּ עַל גְּדַת הוֹיִסְלָה. הוֹיִסְלָה הַיְפָה.... אֵתָהּ, אֲדוֹנִי, עֲדוֹן צְעִיר מְאוֹד.
- רַק סִימְתִי אֵת הַלְמוּדִים.
- יֵשׁ לָךְ עוֹד חֲתִיכֵת חִיִּים לְפָנֶיךָ. אֲבָל לְמָה אֲנִי גוֹזֵלֵת מִזְמַנְךָ, אֲדוֹנִי?
- הַשְׁתַּרְר רְגַע שֶׁל דוּמְיָה.
- הָאֵם אֲנִי יְכוֹלָה לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ מִשְׁהוּ, אֲדוֹנִי?
- כִּמּוּבֹן, אֲנִי עוֹמֵד לְרִשׁוּתְךָ, גְּבֵרֵת.
- תַּעֲזֹר לִי, אֲדוֹן דּוֹקטוֹר, לְכַרַע בְּרִיךְ לְהַתְפַּלֵּל. לְמֵרוֹת שֶׁכָּבֵר הַשְּׁלֵמֵתִי עִם אֱלֹהִים לֹא תִזְיֵק לִי תִפְלָה.
- הַיְשִׁישָׁה הַתְּקִשְׁתָּה לְהִתְרוֹמֵם בְּמִטָּה, וְעוֹד יוֹתֵר הַתְּקִשְׁתָּה לְכוֹפֵף אֵת בְּרִפְיָה.
- הוּא תִמְדָּךְ בָּהּ וְהִיא לְחִשָּׁה, נֶאֱנַחַת מִכְּאֲבִים:
- אֱלֹהִים, כִּמּוֹ שֶׁבִקְשֵׁתִי מִמֶּךָ כֹּל יוֹם, כֶּךָ גַּם הַיּוֹם אֲנִי מִבְּקֹשֶׁת מִמֶּךָ, בַּפַּעַם הָאֲחֵרוֹנָה, שֶׁתַּעֲנִיק רַק טוֹב לְכָל הָאֲנָשִׁים רַבִּי-הַחֲסָד.
- וְלִילָד הַנְּחֻמָּה הַזֶּה, שֶׁרַחֵם עַל הַזְּקֵנָה הַמִּסְכְּנָה, תַּעֲשֶׂה שִׂיחָה לּוֹ הַכִּי טוֹב בְּחִיִּים.
- אוֹי – נֶאֱנַחָה – אֲנִי לֹא יְכוֹלָה!... אֵתָהּ רוֹאָה, אֲדוֹנִי,

י.א.א. קורצ'אק קורצ'אק
 ישראל תפרא קורצ'אק

כָּבֵד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֲנִי מִתְפַּלֵּל לְמַעַן הַיֶּלֶד הַזֶּה.

הַרוֹפֵא חָשַׁב שֶׁהִיִּשִׁיָּשָׁה מִדְּבַרְתַּת מֵתוֹךְ חֵם.

- עַל אֵיזָה יֶלֶד אַתְּ מִדְּבַרְתִּי?

- עַל זֶה שֶׁהִיָּה לוֹ עֲדִין לֵב שֶׁל יֶלֶד, אֲבָל מְלֵא בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה... רַק רְגַע, אֲנוּחַ קֶצֶת.

שׁוֹב הַשְׂתַּרְרָה דְּמָמָה בְּחֶדֶר.

- כְּשֶׁעֲדִין הֵייתִי בְּוֹלְצָלְבֵק, אֲצֵל בְּנִי, הִלְכֵתִי יוֹם אֶחָד לְהֵבִיא מִיָּם מִן הַוַּיְסָלָה לְכַבִּיֶסָה. אַתָּה יוֹדֵעַ, אֲדוֹנִי, מוֹלִיכוֹת לְשֵׁם מִדְּרָגוֹת, גְּבוּהוֹת כְּאַלֶּה. הֵייתִי חוֹלָה, אֲבָל לֹא רָצִיתִי שֶׁיִּלְךְ מִיִּשְׁהוּ אַחֵר. לְרֹדֶת הָיָה קָל, אֲבָל לֹא יָכַלְתִּי לְעֵלוֹת עִם הַפְּחִים. וְהַיֶּלֶד הַזֶּה, תִּלְמִיד, הִלְךְ עִם חֲבֵרָיו וְלִמְרוֹת שֶׁהָיוּ עֲסוּקִים בְּשִׂיחָה הַבְּחִין בֵּי, גֵּרֵד וְהַעֲלָה לִי אֶת הַפְּחִים וְלֹא רַק עַל הַסּוּלָה, עַד הַבֵּית, עַד הַדֶּלֶת וְעוֹד נִתֵּן לִי זְלוּטִי וְשִׁנֵּי גְרוּשִׁים. אֶת הַזְּלוּטִי הַזֶּה הוֹצֵאתִי וְאֶת שְׁנֵי הַגְּרוּשִׁים, שֶׁקִּבַּלְתִּי מִיָּדוֹ שֶׁל הַיֶּלֶד, אֲנִי נוֹשֵׂאת עַל הַחֲזָה, הִנֵּה כְּאֵן.

דְּמַעוֹת זָלְגוּ מֵעֵינֵי הַרוֹפֵא.

הִיא הִצִּיָּחָה בּוֹ בְּתַמִּיחָה.

- לָמָּה אַתָּה בּוֹכָה, אֲדוֹנִי?

- אֲנִי הוּא הַיֶּלֶד הַזֶּה.

הַחוֹלָה הִתְרוֹמְמָה בְּבֵת אַחַת בְּמִטְטָה, בְּקִשָּׁה לֹמֵר מִשְׁהוּ, אֵד לֹא הִצְלִיחָה לְהִשְׁמִיעַ הַגָּה מִחֲמַת הַהִתְרַגְּשׁוֹת

הַרוֹפֵא הֵנִיחַ אֶת גְּדָה עַל רֹאשׁוֹ. אִזּוֹ הִיא חִיָּכָה, שְׁלוֹת נֶפֶשׁ הוֹפִיעַ עַל פְּנֵיהָ,

עוֹד רְגַע נָעוּ שְׂפָתֶיהָ וְהִיא נִרְדְּמָה... לְנֶחֱח.

בְּמִשְׁךְ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה הִיא הִתְפַּלְלָה יוֹם-יוֹם לְמַעַנּוֹ, בְּמִשְׁךְ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה זָכְרָה אוֹתוֹ, וְהוּא גָּדַל בְּמִשְׁךְ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּחִסּוֹת תְּפִלוֹתֶיהָ.

